

Dini Allah'a Has Kılmak

Gönderen Kadir Hatipoglu - Ağustos 04 2016 03:00:00

DİNİ ALLAH'A HAS KILMAK Kur'an neden dini Allah'a has kılmak gibi bir kavrama yer vermektedir? Din zaten Allah'ın değil midir? Bunu bir kez daha vurgulamanın mantığı ne olabilir? Bu soruları bu vaazın ilerleyen zamanlarında cevaplamaya çalışacağız. Hemen burada belirtelim ki, böyle bir vurgu, Kur'an'a;in tamamında olduğu gibi bir kez daha şirk-tevhit ayrimına dayanmaktadır. Yani, zaten Allah'a;in olan, Allah'a; özgü olan dini ‘Allah'a has kılmak'; tevhidin tahakkuku demektir. Şirke karşı biz insanları uyarmaktadır. İhlas kelimesi de aynı kökten türemiştir. ‘İhlas'; samimiyet, açik sözülük, gösterisi terk etmek demektir. Terim olarak ihlas'ın özü, Allah'ın gayrı bütün her şeyden teberri etmek (uzaklaşmak, terk etmek)tir. İhlas suresi, içinde ihlas kelimesi hiç geçmediği halde bu isimle anılmıştır, çünkü tam bir tevhidi işlemektedir, kısa ama çok özü kelimelerle Allah'ı birlediği için ihlas adını almıştır. Müslümanlar, Yahudilerin teşbih davalarından, Hıristiyanların teslis akidesinden beridirler. ‘Halıs'; kelimesi ‘Din' ile birlikte kullanıldığından ‘halis din' (ed-Dînü';l-Halıs)in yalnızca Allah'a;in olduğu, Allah'a ait olduğu vurgulanmaktadır. Peki, din zaten Allah'a;in değil midir? Dîn'’i O'ndan başka vaz eden mi var ki? Din koymada, teşride O' nun ortakları mı var ki? Kısacası, ed-Dîn'’in başka sahipleri mi var ki Allah, "Dikkat edin! Halis Din Allah'ındır!" buyuruyor? Bu sorunun cevabı, şirk kavramıyla doğrudan alakalıdır. Öncelikle ‘halis din'’in ne olduğu anlaşılmalıdır. ‘Halıs din'’ sözü, mefhum-u muhalifini, bir de ‘halis olmayan din'’in var olduğunu çağrıştırmaktadır. Evet, kuşkusuz iki tane din vardır, biri Allah'a;in dini, bütün Rasullere inzal buyurduğu İslam, diğerinin de, İslam'a;in dışında, ama İslam'a alternatif olarak uydurulmuş, kotarılmış, insanları heva ve heveslerine taptırmak için icad edilmiş her türlü yaşam biçimi, bütün doktrinler, ideolojiler ve hayat felsefeleridir. Muharref (tahrif edilmiş) İlahî dinler de sonuç itibariyle bu ikinci kategoriye dahildir. İşte bu ikinciler ‘halis olmayan din'lerdir. Önceki ise Allah'ı dîni, halis dindir. Burada elbette ayetin hedef aldığı şöyle bir anlam da var ve bu anlam kesinlikle, uydurulmuş dinler cümlesindendir: Zümer suresının takip eden ayetlerinden de açikça anlaşıldığı gibi, şirk denilen hadise, aslında Allah'ı'nın Dînini, halis dîni inkar etmemektir. Zaten müşrik din sistemleri asla Allah'ı ve Allah'a;in dînini inkar etmemişlerdir. Sadece Allah'a;in dînini değiştirdi dönüştürmüşler, tebdil, taşır ve tahrif etmişlerdir. Dîni kabul ederek, ona inanarak değiştirmişler, Allah'a;in Dînini İlahîlikten beşerilik seviyesine indirmişlerdir. Allah'a;in yerine beşeri koşmuşlardır; birtakım azizlerini, efendilerini, şeyhlerini, üstadlarını, siyasi önderlerini, kanaat önderlerini vb.. ikame etmişlerdir. Allah'a; ait olan sıfatları bu insanlara yüklemişlerdir. Fakat asla Allah'ı ve Allah'a;in dînini inkar ettiklerini, hatta Allah'a; ortaklar koştuklarını söyememişlerdir. Yani hak suretinde batıl, tevhid suretinde şirk, İslam suretinde küfür ikame etmişlerdir. Nitekim Kur'an müşriklerin bu iki yüzülüklerini şöyle ortaya koymaktadır: اَلاَ لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ

وَالَّذِينَ
اتَّخَذُوا
مِنْ دُونِهِ
اَوْلِيَآءَ
مَا
نَعْبُدُهُم
18; اِلاَّ
لِيُقَرِّبُ
08;نَآ اِلَى
اللهِ
زُلْفَى
اِنَّ اللهَ
يَحْكُمُ
بَيْنَهُمْ
فِى مَا هُمْ
فِيهِ
يَخْتَلِفُو
06;َ اِنَّ اللهَ
لاَ يَهْدِى
مَنْ هُوَ
كَاذِبٌ
كَفَّارٌ "Allah’i bırakıp da
kendilerine birtakım veliler edinenler, ‘biz onlara sadece, bizi Allah’a yaklaştırsınlar
diye ibadet ediyoruz’ derler..."[\[1\]](#). Müşrikligin bu dayanılmaz hafifliği tevbe suresinin
31. ayetinde de mevzuu bahs edilmiştir.
اِتَّخَذُوا
اَحْبَارَهُ
05;ْ
وَرُهْبَانَ
07;ُمْ
اَرْبَابًا
مِنْ دُونِ
اللهِ
وَالْمَسِيح
14; ابْنَ
مَرْيَمَ
وَمَا
اُمِرُوا
اِلاَّ
لِيَعْبُدُو
75; اِلَهًا
وَاحِدًا لاَ
اِلَهَ
اِلاَّ هُوَ
سُبْحَانَهُ
عَمَّا
يُشْرِكُونَ
“Bunlar Allah’tan başka hahamlarını, rahiplerini ve Meryem oğlu Mesih’i

Çünkü; "Dîni O’na has kılarak yalnızca Allah’a ibadet et." buyulmaktadır. Yani çok net olarak anlaşılmaktadır ki, ‘Dîni Allah’a has kılmak’; ibadeti sadece Allah’a tahsis etmek demektir. Tıpkı Fatiha suresinde ;

اِيَّاكَ
نَعْبُدُ "Sadece Sana ibadet ederiz" buyrulduğu gibi. Şimdi anlaşılmaktadır ki, ‘dîni Allah’a has kılmak’; tevhid demektir. Allah’i birlemek, uluhiyyeti, rububiyyeti, din koyma yetkisini, hükmetme yetkisini sadece ve sadece Allah’a tanımak demektir. Dîni Allah’a has kılmayanların hep ‘iyi niyetli’ oldukları gözden kaçırılmamalıdır. Çünkü Zümer suresinin üçüncü ayeti bunların, "bizi Allah’a daha da yaklaştırmaları için" gerekçelerine yer vermektedir. Bu gerçekten bir ‘iyi niyet’tir! Bakınız, niyetleri Allah’i inkar etmek, Allah’i yok saymak, Allah’a sövmek gibi bir amaca yönelik değildir. Allah’a daha yakın olmayı istemeleri oldukça masum, dindarâne değil midir? Hayır, değildir.

Çünkü Allah’ın böyle araçlar edinmediğini bilmeleri gerekmektedir. Çünkü bunu Allah bildirmektedir. İşte buradan anlaşılan odur ki, ‘dîni Allah’a has kılmak’nın birinci şartı Allah’ın dışında hiççbir ilah edinmemektir. Allah’ın dışındaki bütün tanrısal nitelikli değerleri, Allah’ın rızası önüne geçmeye elverişli bütün hedefleri, faaliyetleri, araçları, insan türünden ilahlaştırmaları terk etmektir. Aksi takdirde din Allah’a has kılmamış olmaktadır. Dîn’e başka varlıklar ortak kılmaktadır. Allah’ın yetkisi, otoritesi, uluhiyyeti ve rububiyyeti paylaştırılmış olmaktadır. Zümer suresinin İlk üç ayetinde Peygamber’e dîni Allah’a has kılmamış emrinin 11-15. ayetleri bu emre Peygamber’in cevabı niteliğindedir: قُلْ
اِنِّى
اُمِرْتُ
اَنْ
اَعْبُدَ
اللهَ
مُخْلِصًا
لَهُ
الدِّينَ
وَاُمِرْتُ
لاَنْ
اَكُونَ
اَوَّلَ
الْمُسْلِمِينَ "De ki, ben Dînimi O’na has kılıcı olarak Allah’a ibadet etmekle emrolundum. Yine, müslümanların ilki olmakla da emrolundum.
قُلْ اِنِّى
اَخَافُ اِنْ
عَصَيْتُ
رَبِّى
عَذَابَ
يَوْمٍ

عَظِيمٍ قُلِ
اللهَ
اَعْبُدُ
مُخْلِصًا
لَهُ دِينِى
فَاعْبُدُوا
مَا شِئْتُمْ
مِنْ دُونِهِ
nbsp;De ki, eğer Rabbime isyan edersem, büyük günün azabından
korkarım. De ki, dînimi O’na has kılıcı olarak ben Allah’ı ibadet ederim. Siz de
O’nun dışında dileğinize ibadet edin."[\[5\]](#). Kur’an, insanların akide haritasını o
kadar berrak bir şekilde çizmektedir ki, müşriklerin yalnızca Allah’ı davet
edildikleri zaman inkar ettiklerini, ama Allah’ı şirk koşulduğunda ise inandıklarını
bildirmektedir.[\[6\]](#). Hemen akabinden bize dönerek Kur’an buyurmaktadır ki:
فَادْعُوا
اللهَ
مُخْلِصِينَ
لَهُ
الدِّينَ
وَلَوْ
كَرِهَ
الْكَافِرُو
06;َ "Haydi siz, kafirlerin hoşlarına gitmese de, dîni Allah’ı has kılıcılar olarak
sadece Allah’ı dua edin!" [\[7\]](#). Gerçekten Kur’an öyle hikmetli bir
kitaptır ki, moda tabirle, Kur’an’ın o günkü toplumu okuma biçimi,
bugün de geçerliliğini korumaktadır. İnsanlar ancak Allah’ı a ortaklar koşarak
iman ediyorlar. Sadece, tek başına Allah’ı ibadet etmek, sadece Allah’ı mutlak
otorite sahibi görmek, Allah’ı dan başka kimsenin yargılamayacağını ve kimsenin
kimseye şefaat edemeyeceğine inanmak insanları mutlu etmemektedir. Bu akideye sahip olan
mürsquo;minler aşırı ve tehlikeli görülmekte, kaale alınmamaktadır.
Allah’la kollar arasına ne kadar çok ilah girdirilirse, dindarlık o kadar makbul
sayılmaktadır. Bu ayetten anladığımıza göre, dîni sadece Allah’ı has kılmaktan
kafirler hoşlanmamaktadırlar... Mürsquo;min suresinin 65. ayeti aynı temayı işlemekte,
dîni Allah’ı has kılmanın nasıllığını biraz daha netleştirmektedir:
هُوَ
الْحَىُّ لآ
اِلَهَ
اِلاَّ هُوَ
فَادْعُوهُ
مُخْلِصِينَ
لَهُ
الدِّينَ
الْحَمْدُ
لِلَّهِ
رَبِّ
الْعَالَمِيي
06;َ "O diridir. O’ndan başka ilah yoktur. Öleyse Dîni Allah’ı
has kılıcılar olarak yalnız O’na dua edin. Hamd alemlerin Rabbi Allah’adır."[\[8\]](#).

A'şraf suresinin 29. ayetinde, Allah'ın, adaleti emrettiği, her secede anında yolumuz;umuz;umuz;umuz; sadece O'na dündümüzmemiz gerektiği ve d'icirc;ni Allah'a has kılarak yalnızca Allah'a çağrıda bulunmamız gerektiği bildirilmektedir.[\[9\]](#). Bu ayet, bir kez daha şırın her tulum;rluum;suum;nden kaçinarak bizi sadece Allah'ı İlah, Rab, Ma'bud ve huum;kuum;m koyucu olarak tanımakla ilzam etmektedir. İnsan sadece Allah'a dua etmelidir. Mevdudi'rin yerinde bir benzetiyle ifade ettiği gibi insanlar, "Ey Allahım! Bizzat Sana karşı başkaldırışımızda başarılı olmamız için bize yardım et! der gibi" dua edemezler. Ehli Kitab'ın da d'icirc;ni tamamen Allah'a has kılmaları emredilmişti. Bunun bir gereği olarak, hanifler olarak Allah'a ibadet etmeleri, namazı kılmaları, zekatı vermeleri emredilmişti. Ama onlar, kendilerine Allah'ın rasuluum; geldikten sonra tefrikaya ve kuum;fre duum;şmuum;şler, d'icirc;ni Allah'a has kılma ilkesini ihlal etmişlerdir.[\[10\]](#). Kur'an ‘d'icirc;ni Allah'a has kılma’nın anlamını açıkladığı gibi, ‘d'icirc;ni Allah'a has kılmama’nın anlamını da açıklamaktadır. Aslında bunu şouml;yle de ifade etmemiz muum;mkuum;nduum;r: Kur'an, verdiği bir temsille, genel olarak, d'icirc;ni Allah'a has kılmayanların karakterlerini, kişiliklerini, seviyelerini ortaya koymaktadır. Bu önekle sanki, "işte d'icirc;ni Allah'a has kılmayanlar bu tiynette insanlardır, gerisini siz duum;şuum;nebilirsiniz" denmektedir. Bu temsil şouml;yle getirilmektedir: #1607;#1615;#1608;#1614;#1575;#1604;#1617;#1614;#1584;#1616;#1609;#1610;#1615;#1587;#1614;#1610;#1617;#1616;#1585;#1615;#1603;#1615;#1605;#1618;#1601;#1616;#1609;#1575;#1604;#1618;#1601;#1615;#1604;#1618;#1603;#1616;#1608;#1614;#1580;#1614;#1585;#1614;#1610;#1618;#1606;#1614;#1576;#1616;#1607;#1616;#1605;#1618;#1576;#1616;#1585;#1616;#1610;#1617;#1616;#1608;#1614;#1575;#1618;#1614;#1581;#1616;#1585;#1614;#1581;#1614;#1610;#1617;#1616;#1576;#1616;#1607;#1614;#1575;#1580;#1614;#1575;#1569;#1614;#1578;#1618;#1607;#1614;#1575;#1585;#1616;#1610;#1581;#1612;#1593;#1614;#1575;#1589;#1616;#1601;#1612;#1608;#1614;#1580;#1614;#1575;#1569;#1614;#1607;#1615;#1605;#1615;#1575;#1604;#1618;#1605;#1614;#1608;#1618;#1580;#1615;#1605;#1616;#1606;#1618;#1603;#1615;#1604;#1617;#1616;#1605;#1614;#1603;#1614;#1575;#1606;#1613;#1608;#1614;#1610;#1617;#1616;#1576;#1614;#1577;#1613;#1608;#1614;#1601;#1614;#1585;#1616;#1581;#1615;#1608;#1575;#1576;#1616;#1607;#1614;#1575;#1580;#1614;#1575;#1569;#1614;#1578;#1618;#1607;#1614;#1575;#1585;#1616;#1610;#1581;#1612;#1593;#1614;#1575;#1589;#1616;#1601;#1612;#1608;#1614;#1580;#1614;#1575;#1569;#1614;#1607;#1615;#1605;#1615;#1575;#1604;#1618;#1605;#1614;#1608;#1618;#1580;#1615;#1605;#1616;#1605;#1614;#1603;#1614;#1575;#1606;#1613;#1608;#1614;#1592;#1614;#1606;#1617;#1615;#1608;#1575;#1575;#1614;#1606;#1617;#1614;#1607;#1615;#1605;#1618;#1575;#1615;#1581;#1616;#1610;#1591;#1614;#1576;#1616;#1607;#1616;#1605;#1618;#1583;#1614;#1593;#1614;#1608;#1615;#1575;#1575;#1604;#1604;#1607;#1614;#1605;#1615;#1582;#1618;#1604;#1616;#1589;#1616;#1610;#1606;#1614;#1604;#1614;#1607;#1615;#1575;#1604;#1604;#1617;#1616;#1610;#1606;#1614;

لَئِنْ
اَنْجَيْتَنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ
الشَّاكِرِينَ "O sizi karada ve denizde yürütendir. Öyle ki, siz gemilerde bulunduğunuz ve gemilerin de (içindeki yolcuları) güzler bir rüzgarla alıp götürdüğü ve (yolcuların) bununla sevinç ve ferahlık duydukları bir esnada, gemiye şiddetli bir fırtına gelip çatar; her taraftan dalgalar kuşatır onları ve yolcular anlarlar ki, her taraftan kuşatılmışlardır. İşte (tam o anda), dîni Allah’a has kılarak, ‘eğer bizi bu durumdan kurtarırsan Sana şükredenlerden olacağız’ diye Allah’a yalvarırlar." فَلَمَّااَنْجَيهُمْاِذَا هُمْيَبْغُونَفِى
اْلاَرْضِبِغَيْرِالْحَقِّيَآَيُّهَاالنَّاسُاِنَّمَابَغْيُكُمْعَلَى
اَنْفُسِكُمْمَتَاعَالْحَيَوةِالدُّنْيَاثُمَّ
اِلَيْنَامَرْجِعُكُمْفَنُنَبَُّمْكُمَّبَعْمَتَعْمَلَُونَ "Ne var ki, Allah onları kurtarınca yeryüzünde haksız yere azgınlık yapmaya koymular. Ey insanlar! Sizin azgınlığınız ancak kendi aleyhinizedir. (Peşinde olduğunuz,) yalnızca dünya hayatının menfaatleridir. Sonunda dönüşünüz yine bizedir. İşte o zaman size, işlediklerinizi haber vereceğiz."[\[11\]](#) Bu temsili anlatım Ankebut suresi 65. ayetle, Lokman suresinin 32. ayetinde de, fakat daha muhtasar olarak anlatılmaktadır. Ankebut, 65’te, Yunus Suresi 23’te ifade edilen ‘azgınlık yaparlar’ yerine, فَلَمَّانَجَّيهُمْاِلَى
الْبَرَّلُونَ

يُشْرِكُونَ
nbsp;Gemiden karaya inince ‘şirk koşarlar’ denmektedir. Dolayısıyla
‘azgınlık yapmak’ (bağy) şirkle tefsir olunmaktadır. Lokman, 32. ayette ise, ilk
ikisinden farklı olarak, karaya ayak basınca, bir kısım yolcuların orta yolu tuttukları teslim
edilmektedir. Diğerlerinin şirk koştukları ise kendiliğinden anlaşılmaktadır. Kur’an’ın
bu temsili örneği, dîni Allah’a has kilmayan müşriklerin karakteristiklerini
çok çarpıcı biçimde ortaya koymaktadır. Buradaki gemiyi aynı zamanda bir
sembol olarak, dünya hayatında hastalık, tabii afet, savaş ve fakirlik gibi her türlü
sıkıntıdan uzakta lüks içinde yaşanılan müreffeh bir yaşam, refah ve zenginlik
olarak düşünebiliriz. Kisaca gemi temsili insanın, bedenen ve zihnen rahatlığını, kaygı
ve kasavetsizliğini temsil etmektedir. Kur’an örneğinde, böyle bir vasatta
insanların Allah’i anmadıkları anlaşılmaktadır. Çünkü o anda
Allah’a ihtiyaç duymamaktadırlar. Allah’a dua etmek, Allah’i yardıma
çağırımk için bir nedenleri yoktur! Dalgaların kuşatması ise, genel anlamda, insanın
elindeki zenginlik ve saadet unsurlarının çikması veya insanın başına ciddi felaketlerin
gelmesi olarak anlaşılmalıdır. Bu durumda insan ister istemez Allah’i hatırlamakta, artık
Allah’dan başka hiç kimsenin, içine düşüğü felaketten
kendisini kurtaramayacağını bilmektedir. Dolayısıyla Allah’a yalvarmaktan başka yapacağı
bir şey yoktur. Bunun adı, yani istimdat edecek yegane merci olarak Allah’i bilmek ise
‘dîni Allah’a has kilmak’ demektir. Yeryüzünün
şimdiki konukları olan bizler bilmeliyiz ki, insan fitratı bundan binlerce sene önce de
böyleydi, bizden binlerce sene sonra da böyle olacaktır. Kur’an’ın gemi
temsili ile anlatığı bu serüveni bizler de pek yakından görüyor, biliyor, tanık
oluyoruz, içinde yaşıyoruz. Hatta zaman zaman kendi nefislerimizde de,
küçük de olsa benzeri azgınlık duygularını hissediyoruz. Dünyevileşme
tehlikesinin sinyallerini ta burnumuzun dibinde hissediyoruz. Hz.Yusuf Peygamber’ın kadın
fitnesi ile imtihan olunduğunda söylediği وَمَا
اُبَرِّئُ
نَفْسِى
اِنَّ
النَّفْسَ
لاَمَّارَةٌ
بِالسُّوءِ
اِلاَّ مَا
رَحِمَ
رَبِّى اِنَّ
رَبِّى
غَفُورٌ
رَحِيمٌ "Ben nefsimi temize
çikartmıyorum, nefis kötülüğü emreder; Rabbimin merhamet ettiği
hariç. Rabbim olduça bağışlayıcı, merhamet edicidir."[\[12\]](#) Sözü;
yukarıdaki gibi bir durumda bizler için de ölçüdür. Kaldı ki bizler Hz.
Yusuf(as) kadar Allah’dan korkanlar olmamaktayız. Kisacası dini Allah’a has
kılmama tehlikesi bizim için de geçerlidir. Bu tehlikeye karşı ancak Allah’ın
yardımıyla karşı koyabiliriz. Allah’ın yardımcı ise O’nun Kitabı Kur’an ile bize
ulaşacaktır.

nbsp; [\[1\]](#) 39/Zümer, 3 [\[2\]](#) 9/ tövbe 31 [\[3\]](#) 33/Ahzap, 36 [\[4\]](#)
39/Zümer, 1-3 [\[5\]](#) 39/Zümer, 11-15 [\[6\]](#) 40/Mü’min, 12 [\[7\]](#) 40/

Muuml;’min, 14 [\[8\]](#) 40/Muuml;’min, 65 [\[9\]](#) 7/A’raf, 29 [\[10\]](#)
98/Beyyine, 1-5 [\[11\]](#) 10/Yunus, 22-23 [\[12\]](#) 12/Yusuf, 53

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)